

สรุปสาระสำคัญ

การเข้าร่วมประชุมสามัญประจำปี ๒๐๑๓ ขององค์กรภูมิภาคแปซิฟิกว่าด้วยการรับรองระบบงาน
ระหว่างวันที่ ๒๐ – ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๕๖

และการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ ผู้ตรวจประเมินของ PAC สำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านเทคนิคในขอบข่ายใหม่

(PAC Trainee Peer Evaluator Workshop for technical experts in new scope)

ระหว่างวันที่ ๒๕ – ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๕๖ ณ เมืองชอนโนนลูลู ประเทศไทย

สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ (มกอช.) ได้รับการยอมรับความสามารถ
จากองค์กรระหว่างประเทศว่าด้วยการรับรองระบบงาน (International Accreditation Forum : IAF) และ^๑
องค์กรภูมิภาคแปซิฟิกว่าด้วยการรับรองระบบงาน (Pacific Accreditation Forum : PAC) ในการเป็นหน่วย
รับรองระบบงาน (Accreditation body : AB) สำหรับการรับรองระบบงานแก่หน่วยรับรอง (Certification
bodies : CB) ขอบข่ายการรับรองผลิตภัณฑ์ ในปี ๒๕๕๓ โดยภายใต้กรอบข้อตกลงการยอมรับความเท่าเทียม
ดังกล่าว กำหนดให้ มกอช. ในฐานะสมาชิก PAC ต้องเข้าร่วมการประชุมสามัญประจำปีของ PAC เพื่อรับทราบ
และแลกเปลี่ยนข้อมูล และร่วมให้ความเห็นที่เกี่ยวกับการรับรองระบบงาน รวมถึงการส่งผู้แทนเข้าร่วมเพื่อพัฒนา
เป็นผู้ตรวจประเมินสำหรับการตรวจประเมินยอมรับความเท่าเทียมระดับภูมิภาคแปซิฟิก (Peer evaluation)
ในปี ๒๕๕๖ PAC ได้มีการจัดประชุมสามัญประจำปีของ PAC ณ เมืองชอนโนนลูลู ประเทศไทย ระหว่าง
วันที่ ๒๑ – ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๕๖ และการฝึกอบรมหลักสูตรผู้ตรวจประเมินของ PAC สำหรับผู้เชี่ยวชาญทาง
เทคนิคในวันที่ ๒๕ – ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๕๖ โดยสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ ได้พิจารณาส่ง
คณะผู้แทนเข้าร่วมการประชุมดังกล่าว จำนวน ๓ ท่าน ได้แก่ (๑) นายศักดิ์ชัย ศรีบุญชื่อ เลขาธิการสำนักงาน
มาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ (๒) นายยุทธนา นรภูมิพิพัฒน์ ผู้อำนวยการสำนักบรองมาตรฐาน และ
(๓) นายอภิสิทธิ์ ปราการกมานันท์ นายสัตวแพทย์ปฏิบัติการ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรับทราบและแลกเปลี่ยนข้อมูล
ด้านการรับรองระบบงานด้านสินค้าเกษตรและอาหารที่เกี่ยวข้องของประเทศไทย ร่วมกำหนดและให้ข้อคิดเห็น
ทางวิชาการในการจัดทำเอกสารเกี่ยวกับการรับรองระบบงาน และร่วมการสัมมนาเชิงปฏิบัติการสำหรับการพัฒนา
เป็นผู้ตรวจประเมินระดับภูมิภาคแปซิฟิก สรุปสาระสำคัญของการประชุม ดังนี้

๑. การรับรองอาหารยาจลาจล

๑.๑ ที่ประชุมได้พิจารณาการรับรองอาหารยาจลาจลสำหรับกลุ่มสมาชิก PAC โดยพิจารณารูปแบบ
การรับรองในประเทศไทยมาเลเซีย ประเทศไทยและรัฐอินโดนีเซีย และประเทศไทยและรัฐอียิปต์ ซึ่งมีรูปแบบ
การดำเนินงานอ้างอิงตามสถาบันมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ (The Standards and
Metrology Institute for Islamic Countries, SMIIC) อยู่ภายใต้องค์กรสมาคมอิสลาม (The Organization of
the Islamic Conference, OIC) แต่มีรายละเอียดที่จำเพาะของแต่ละประเทศ ปัจจุบันมีสมาชิก ๒๐ ประเทศใน
เอเชียตะวันออกกลาง เอเชียใต้ และแอฟริกา และผู้สังเกตการณ์ ๓๗ ประเทศ (รวมประเทศไทยและรัฐ
อินโดนีเซีย) ทาง SMIIC ได้กำหนดเอกสารแนวทางสำหรับหน่วยรับรองระบบงาน (OIC/SMIIC 3: 2011 พัฒนา
จากมาตรฐาน ISO/IEC 17011) หน่วยรับรอง (OIC/SMIIC 2: 2011 พัฒนาจากมาตรฐาน ISO/IEC 17021) และ
ผู้ประกอบการ สำหรับการรับรองอาหารยาจลาจล OIC/SMIIC 1: 2011 ในขณะที่แนวทางที่นำไปสำหรับอาหารยาจลา
จลของ Codex (CAC/GL 24-1997) อยู่ระหว่างการปรับปรุง โดยคาดว่าจะผ่านการบททวนในการประชุม Codex
เดือนกรกฎาคม ๒๕๕๖

๑.๒ ที่ประชุมคณะกรรมการทำงานนีมตินำเสนอให้ที่ประชุมคณะกรรมการทางเทคนิค PAC ดำเนินการประสานกับ SMIIC ในฐานะเจ้าของ scheme เพื่อเจรจาโอกาสในการจัดทำความร่วมมือระหว่าง ๒ หน่วยงานสำหรับการใช้หน่วยรับรองระบบงานที่ได้รับการยอมรับจากองค์กรระหว่างประเทศว่าด้วยการรับรองระบบงาน (International Accreditation Forum, IAF) ในการรับรองอาหารยาล

๒. การรับรองเกษตรอินทรีย์

๒.๑ ผู้แทนจากสถาบันฟิสิกส์และมาตรฐานเมืองบราวน์ชไวค์และเบอร์ลิน (Physikalisch-Technische Bundesanstalt, PTB)ได้รายงานโครงการความร่วมมือในการจัดทำเอกสารมาตรฐานสำหรับการรับรองเกษตรอินทรีย์ตามมาตรฐาน ISO/IEC 17065 โดยจะส่งเวียนร่างเอกสารในคณะกรรมการพิจารณาที่ได้รับการแต่งตั้งในที่ประชุม เพื่อรับรวมข้อคิดเห็นจากคณะกรรมการและดำเนินการปรับปรุงเอกสาร ก่อนนำเสนอต่อคณะกรรมการทางเทคนิค PAC ต่อไป

๒.๒ ที่ประชุมมีมติเสนอคณะกรรมการทางเทคนิค PAC ให้ดำเนินการประสานกับสหพันธ์เกษตรอินทรีย์นานาชาติ (International Federation of Organic Agriculture Movements, IFOAM) สำหรับการใช้ระบบการรับรองระบบงานตามมาตรฐานสากลที่ได้รับการยอมรับจาก PAC ผ่านหน่วยงาน International Organic Accreditation Service (IOAS) ในฐานะสมาชิกของ PAC

๓. การประชุมคณะกรรมการด้านเทคนิค PAC (PAC Technical Committee, PAC TC)

ที่ประชุมมีการรับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการด้านเทคนิค ปี ๒๕๕๕ ณ เขตบริหารพิเศษอ่องกงแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน และพิจารณาผลการประชุมของคณะกรรมการแต่ละกลุ่ม โดยสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๓.๑ การรับรองขอบข่าย Green House Gas คณะกรรมการกลุ่มนี้จะดำเนินการวิเคราะห์ Gap Analysis เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการปรับปรุงเอกสารมาตรฐาน ISO/IEC 14065, ISO/IEC 14064-1, 14064-2 และเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำเสนอแก่ที่ประชุมพิจารณาต่อไป

๓.๒ การรับรองบุคลากร เอกสารมาตรฐานสำหรับการรับรองบุคลากร ISO/IEC 17024:2012 ที่มีการประกาศใช้วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕ โดยปัจจุบันอยู่ในช่วงระยะเวลาปรับเปลี่ยน (Transition period) คณะกรรมการได้ทบทวนสาระสำคัญที่เกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้ตรวจสอบ องค์ประกอบของการรับรองบุคลากร เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการปรับปรุงเอกสาร IAF/ILAC A5 ที่เกี่ยวกับความรู้ความสามารถของผู้ตรวจสอบประเมิน (Assessor competency) ก่อนนำเสนอคณะกรรมการทางเทคนิคของ PAC พิจารณาต่อไป

๓.๓ การรับรองผลิตภัณฑ์ เอกสารมาตรฐาน ISO/IEC 17065: 2012 อยู่ในช่วงระยะเวลาปรับเปลี่ยน โดยหน่วยรับรองระบบงานที่เกี่ยวข้องแต่ละประเทศ ควรกำหนดนโยบายและวิธีการปฏิบัติสำหรับการรับรองระบบงานของข่ายการรับรองผลิตภัณฑ์ในช่วงระยะเวลาปรับเปลี่ยนดังกล่าว คณะกรรมการได้เสนอให้ตั้งกลุ่มทำงานใหม่ร่วมกับทาง ILAC ในการจัดทำเอกสารสำหรับการตรวจประเมินทางไกล (remote assessment) ปัจจุบันมีการปรับปรุงเอกสารมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง เช่น ISO/IEC 17067 (คาดว่าจะประกาศใช้ในปี ๒๕๕๖) ในขณะที่ มาตรฐาน ISO/IEC Guide 28 และ Guide 58 อยู่ระหว่างการปรับปรุง

๓.๔ การรับรองอาหารยาล ที่ประชุมมีมติให้ติดต่อประสานกับ SMIIC เกี่ยวกับความร่วมมือทางเทคนิคการใช้หน่วยรับรองระบบงานที่ได้รับการยอมรับจาก IAF เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการวางแผนดำเนินการต่อไป โดยให้มีการแต่งตั้งกลุ่มทำงานด้านดังกล่าวเพิ่มเติม

๓.๕ การรับรองเกษตรอินทรีย์ ที่ประชุมมีมติให้ติดต่อประสานกับ IFOAM ผ่านหน่วยงาน IOAS เกี่ยวกับการรับรองเกษตรอินทรีย์ และแต่งตั้งกลุ่มทำงานในการพิจารณาเอกสารด้านเทคนิคร่วมกับหน่วยงาน PTB ต่อไป

๔. การประชุมคณะกรรมการพัฒนาโปรแกรม (PAC Developing Programs Committee)

ที่ประชุมพิจารณาแผนการฝึกอบรมประจำปี ๒๕๕๕-๒๕๖๖ ที่จัดทำตามการสำรวจความต้องการของหน่วยรับรองระบบงานแต่ละประเทศสมาชิก โดยเฉพาะประเทศที่อยู่ระหว่างการจัดตั้งหน่วยรับรองระบบงาน โดยมีการฝึกอบรมสำหรับผู้ตรวจสอบประเมินด้านเกษตรอินทรีย์ สำหรับหน่วยรับรองระบบงาน ๑๗-๑๙ มิถุนายน ๒๕๕๖ ณ เมืองมนิลา ประเทศไทย公然รัฐฟิลิปปินส์ และการรับรองเกี่ยวกับการจัดการผลิต ISO 50001 ณ ประเทศไทยปั้น ในปี ๒๕๕๖ โดยจะมีการประชุมเพื่อพิจารณารายละเอียดต่อไป

๕. การประชุมคณะกรรมการด้านการสื่อสารและการตลาด (PAC Communication/Marketing Committee)

ที่ประชุมรับทราบถึงการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ ได้แก่ แผ่นพับ จำนวน ๒,๐๐๐ ฉบับ และแผ่น DVD สำหรับการประชาสัมพันธ์ ส่วน Website อยู่ระหว่างการปรับปรุงข้อมูล

๖. การประชุมประจำปี PAC

๖.๑ ที่ประชุมมีการรับรองรายงานการประชุมปี ๒๕๕๕ ณ เขตบริหารพิเศษช่องแขงแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน และรับทราบรายงานด้านการเงินประจำปี รวมถึงโครงการความร่วมมือทางวิชาการในการเพิ่มขีดความสามารถของกระบวนการรับรองระบบงานในระดับภูมิภาคเบซิฟิก โดยเฉพาะประเทศที่อยู่ระหว่างการจัดตั้งหน่วยรับรองระบบงานจำนวน ๕ ประเทศ ได้แก่ ประเทศไทยอาณาจักรกัมพูชา ประเทศไทยอาณาจักรเนปาล ประเทศไทยอาณาจักรภูฏาน ประเทศไทย公然ชาเชียงปะตู ประเทศไทย公然ลาว และประเทศไทย公然รัฐสหภาพแห่งเมียนมาร์

๖.๒ ที่ประชุมมีการเลือกสมาชิกสาธารณะของคณะกรรมการบริหารของ PAC (PAC Executive Committee full members) แทนสมาชิกที่หมดวาระ จำนวน ๒ ท่าน ผ่านการลงคะแนนเสียงของสมาชิก โดยผู้ที่ได้รับการคัดเลือก ได้แก่ นายเอกนิติ รุ่มยานนท์ (National Standardization Council of Thailand, NSC) ประเทศไทย และ Ms. Chang Kwei Fern (Singapore Accreditation Council, SAC) ประเทศไทย公然รัฐสิงคโปร์

๗. การสัมมนาเชิงปฏิบัติการ ขอบข่ายและกระบวนการสำหรับการยอมรับร่วมกัน (PAC workshop-MLA Scope&Process)

การสัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อสร้างความเข้าใจให้กับผู้แทนหน่วยรับรองระบบงานของประเทศไทยที่ประสงค์จะสมัครขอรับการตรวจประเมินยอมรับความเท่าเทียมกัน หรือร่วมทีมตรวจประเมิน เกี่ยวกับเอกสารมาตรฐาน และเอกสารข้อบังคับที่เกี่ยวข้องสำหรับการตรวจประเมินยอมรับความเท่าเทียมกันในระดับภูมิภาคเบซิฟิก โดยเน้นที่การกรอกแบบฟอร์ม และการยื่นเอกสารข้อมูลที่เกี่ยวข้องในการสมัคร รวมถึงการเขียนรายงานและกรอกข้อมูลเพิ่มเติม เมื่อมีการร้องขอ ทั้งนี้ทาง PAC มีการปรับปรุงระบบเอกสารและแบบฟอร์มทุก ๕ ปี ดังนั้นหน่วยรับรองระบบงานต้องมีการตรวจสอบข้อมูลระบบเอกสารของ PAC อยู่เสมอ เพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับการปรับปรุงระบบเอกสารของหน่วยรับรองระบบงานต่อไป

๘. การสัมมนาเชิงปฏิบัติการ ผู้ตรวจประเมินของ PAC สำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านเทคนิคในขอบข่ายใหม่ (PAC Trainee Peer Evaluator Workshop for technical experts in new scope)

๘.๑ การสัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในการเป็นผู้ตรวจประเมิน และผู้เชี่ยวชาญด้านเทคนิคของ PAC ให้กับตัวแทนหน่วยรับรองระบบงานของประเทศไทยที่ได้รับการคัดเลือกและอนุมัติจากคณะกรรมการด้าน PAC MLA เพื่อเตรียมสำหรับการทำหน้าที่เป็นผู้ตรวจประเมินฝึกหัดของการตรวจประเมินยอมรับความเท่าเทียมกันในระดับภูมิภาคเบซิฟิก ซึ่งจะถูกประเมินความรู้ความสามารถเพื่อทำหน้าที่เป็นผู้ตรวจประเมิน และหัวหน้าผู้ตรวจประเมินระดับภูมิภาคเบซิฟิกในขอบข่ายที่เกี่ยวข้องต่อไปตามขั้นตอนของ PAC โดยมีผู้เข้าร่วมจำนวน ๑๒ ท่านจากประเทศไทย公然รัฐประชาชนจีน ประเทศไทย公然รัฐจีน (ไต้หวัน)

ประเทศไทย ประเทศไทย ประเทศสหรัฐอเมริกา และประเทศไทยและนอร์เวย์ ได้แก่ ผู้แทนของสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ (มกอช.) ที่เข้าร่วมกับการฝึกอบรมดังกล่าว ได้แก่ นายยุทธนา นรภูมิพิภัณ์ ผู้อำนวยการสำนักบรองมาตรฐาน และนายอภิสิทธิ์ ปราการกมานันท์ นายสัตวแพทย์ปฏิบัติการ

๔.๒ วิทยากรได้อบรมขั้นตอนวิธีปฏิบัติ มาตรฐานและเอกสารต่างๆที่เกี่ยวข้องในการตรวจประเมินยอมรับความเท่าเทียมในระดับภูมิภาคแปซิฟิก ตั้งแต่การอบรมและพัฒนาผู้ตรวจสอบประเมิน การรับคำขอ การแต่งตั้งทีมตรวจประเมิน บทบาทหน้าที่ของสมาชิกทีมตรวจประเมิน ครอบคลุมระยะเวลาการทำงาน การส่งรายงาน และการพิจารณาตัดสินใจให้การยอมรับความเท่าเทียมในระดับภูมิภาคแปซิฟิกในขอบข่ายมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง โดยมีการแบ่งกลุ่มย่อย ๕ กลุ่มร่วมกันทำอภิปรายโจทย์ที่ได้รับ และการทดสอบหลังการฝึกอบรม ทั้งนี้ ผู้แทนของ มกอช. ผ่านการทดสอบดังกล่าว โดยนายยุทธนา นรภูมิพิภัณ์ ได้รับการแต่งตั้งให้ร่วมทีมตรวจประเมิน สำหรับการตรวจประเมินหน่วยรับรองระบบงานของประเทศไทยจีน (ไต้หวัน) และประเทศไทย ปัจจุบันในเดือน กันยายน และพฤษจิกายน ๒๕๕๖ ตามลำดับ

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

๑. สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ (มกอช.) ควรเข้าร่วมการประชุมสามัญประจำปีขององค์กรภูมิภาคแปซิฟิกว่าด้วยการรับรองระบบงานอย่างต่อเนื่อง ในฐานะผู้แทนคณะกรรมการด้านการรับรองระบบงานที่เกี่ยวกับสินค้าเกษตรและอาหาร เพื่อติดตามสถานการณ์การรับรองระบบงานของสากล รับทราบและแลกเปลี่ยนข้อมูลด้านการรับรองระบบงานด้านสินค้าเกษตรและอาหารที่เกี่ยวข้องของประเทศไทย อันจะเป็นประโยชน์ในการกำกับดูแลและการวางแผนพัฒนาระบบการรับรองระบบงานด้านสินค้าเกษตรและอาหารของประเทศไทยได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพตามหลักสากล

๒. สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ (มกอช.) ควรสนับสนุนการส่งผู้แทนเข้าร่วมการอบรมหลักสูตรผู้ตรวจสอบประเมินของ PAC สำหรับผู้เชี่ยวชาญทางเทคนิค เพื่อพัฒนาผู้ตรวจสอบประเมินของสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติให้เป็นผู้ตรวจสอบประเมินในระดับภูมิภาคแปซิฟิกเพื่อให้การยอมรับความเท่าเทียมของหน่วยรับรองระบบงานในระดับภูมิภาคแปซิฟิก ในขอบข่ายมาตรฐานที่เกี่ยวกับสินค้าเกษตรและอาหาร เพื่อเป็นการเพิ่มขีดความสามารถและประสิทธิภาพด้านการตรวจสอบและรับรองเป็นไปตามมาตรฐานสากล ทั้งยังเป็นการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ รวมถึงการถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ด้านการตรวจประเมินให้แก่เจ้าหน้าที่ มกอช. และเจ้าหน้าที่ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่เกี่ยวข้องต่อไป